

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Теоретико-методичні основи обліку та контролю кредиторської заборгованості (на прикладі ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій

Антіпова Владислава Геннадіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Сиротенко Наталія Анатоліївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В економіці України обсяг невиконання платіжних зобов'язань почав стрімко збільшуватись. Так, кредиторська заборгованість складає суттєву частку оборотних активів і поточних зобов'язань підприємства, в фармацевтичній галузі України до 40-50 %, відповідно. Тому для підприємств досить важливим є питання управління кредиторською заборгованістю як на стадії формування, так і на стадії її погашення або списання.

В ринкових умовах господарювання взаємозв'язки між підприємствами здебільшого характеризуються грошовими розрахунками. Під час господарської діяльності у підприємств виникають розрахункові відносини з іншими учасниками ринку. Ці взаємозв'язки базуються на застосуванні грошей у їх функціях – засобів обігу і платежу. При цьому підприємство водночас є постачальником для одних і покупцем для інших. Саме для нормального функціонування всіх ділянок господарства необхідно володіти достовірною інформацією про фінансовий стан підприємства, зокрема про кредиторську заборгованість.

Облік та контроль кредиторської заборгованості досліджували: Бабаєва Ю. А., Бутинець Ф. Ф., Василенко Ю. А., Горецька Л. Л., Гетьман В. Г., Іванілов О. С., Ковальчук І. В., Лишиленко О. В., Матюха В. І., Мисака Г. В., Мягих І. М., Новицька Н. В., Ткаченко Н. М., Томчук О. Ф., Чебанова Н. В. та інші.

Актуальність теми даної роботи обумовлена необхідністю організації ретельного обліку виникнення кредиторської заборгованості, контролю її середньої тривалості в обороті підприємства та термінів її погашення з метою своєчасного і повного відображення залишків кредиторської заборгованості в обліку та звітності, адже прорахунки в управлінні кредиторської заборгованістю можуть також привести до негативних наслідків у роботі підприємства.

Мета дослідження. Метою роботи є вивчення складових елементів облікового процесу розрахунків з кредиторською заборгованістю.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність поняття «кредиторська заборгованість», її класифікацію, визнання та оцінку;
- дослідити нормативно-правове регулювання кредиторської заборгованості та дискусійні питання обліку кредиторської заборгованості;
- охарактеризувати особливості документування, обліку та організації контролю кредиторської заборгованості в ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа»;
- надати рекомендації щодо вдосконалення обліку та контролю кредиторської заборгованості;

- проаналізувати склад та структуру кредиторської заборгованості на прикладі ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа» і розрахувати основні показники фінансової стійкості;

- визначити з використанням інструментарію кореляційно-регресійного аналізу вплив факторів на суму кредиторської заборгованості.

Об'єктом дослідження є процес інформаційного забезпечення функцій обліку та контролю кредиторської заборгованості.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних основ обліку та контролю кредиторської заборгованості.

Методи дослідження. В процесі дослідження було використано методи теоретичного рівня: абстрагування, узагальнення; методи емпіричного рівня: спостереження, порівняння, розрахунок, співбесіда; методи експериментально-теоретичного рівня: вертикальний та горизонтальний аналіз. Методи теоретичного рівня були використані під час збору та обробки даних про розрахунки з кредиторською заборгованістю. Методи емпіричного рівня були використані під час збору та обробки інформації щодо обліку та документування товарних операцій у ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа». Методи експериментально-теоретичного рівня були використані під час вертикального і горизонтального аналізу фінансової звітності ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа».

Інформаційною базою дослідження є нормативні акти та економічна література з питань обліку та контролю операцій з кредиторською заборгованістю, первинні документи, облікові регістри та звітність ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань) та ___-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 82 сторінок. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 2 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: _____ (назва публікації)
// _____ (назва видання, місце, рік).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти обліку кредиторської заборгованості на сучасному етапі*» розглянуто сутність, визначення, класифікацію та оцінку кредиторської заборгованості, загальні аспекти документування та обліку кредиторської заборгованості.

У другому розділі «*Особливості обліку кредиторської заборгованості на підприємстві фармацевтичної галузі ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа»*» проаналізовано загальну економічну структуру підприємства, розглянуто процес обліку та документування операцій із кредиторською заборгованістю, запропоновано вдосконалення облікового процесу.

У третьому розділі «*Аналіз і контроль кредиторської заборгованості: «Теорія та діюча практика»*» розглянуто процес контролю розрахунків з

кредиторською заборгованістю та запропоновано методи його вдосконалення, проаналізовано динаміку та структуру кредиторської заборгованості, визначено фінансовий стан досліджуваного підприємства та складено модель впливу факторів на суму кредиторської заборгованості за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного наукового дослідження та критичного огляду розрахунків з кредиторською заборгованістю на підприємствах фармацевтичної галузі зроблено наступні висновки:

1. Кредиторська заборгованість – результат правовідносин суб'єкта господарювання, який є наслідком вчинення певної дії одного суб'єкта до іншого суб'єкта господарювання, фізичної особи, держави, позабюджетного фонду щодо передачі товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів чи інших активів, надання послуг, виконання робіт, або дії законодавчо-нормативних документів (виникнення заборгованості з податків чи інших обов'язкових платежів перед бюджетом) та надає кредитору право вимоги.

Класифікація кредиторської заборгованості залежить від особливостей діяльності підприємства.

Оцінка зобов'язань відбувається за їх видом: довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю; поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення; непередбачені зобов'язання відображаються на позабалансових рахунках підприємства за обліковою оцінкою.

2. Нормативно-правовою базою обліку кредиторської заборгованості у фармацевтичних підприємствах є П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Для обліку кредиторської заборгованості у фармацевтичних підприємствах призначені рахунки 5 та 6 класів, за кредитом яких відображується виникнення кредиторської заборгованості, а за дебетом – зменшення. До довгострокової кредиторської заборгованості відносять рахунки обліку: довгострокові кредити (501); довгострокові векселі (511); фінансовий лізинг (531). До поточної кредиторської заборгованості відносять рахунки: короткострокові кредити (601); поточний борг по довгостроковим кредитам (611); заборгованість по векселям (621); розрахунки з постачальниками та підрядниками (631, 632); розрахунки за податками (641, 642); розрахунки за страхуванням, ЄСВ (651); розрахунки із заробітною платою (661); розрахунки з учасниками, по дивідендам (671); розрахунки за отриманими авансами (681), розрахунки з іншими кредиторами (685). Списання кредиторської заборгованості здійснюється з використанням субрахунку 717 «Дохід від списання кредиторської заборгованості».

Основними проблемними питаннями обліку кредиторської заборгованості є правильне оформлення відповідних документів при виникненні заборгованості та оперативне управління кредиторською заборгованістю.

3. Виникнення кредиторської заборгованості при закупівлі лікарських засобів в документальному обліку відображається на підставі надходження довіреності, видаткової накладної, Товарно-транспортної накладної, сертифікату якості.

Повернення лікарських засобів відображається отриманням поворотної накладної та Розрахунку-коригування.

Знижки відображаються на підставі Акту зміни вартості товару та Розрахунку-коригування.

Для обліку кредиторської заборгованості використовують 3 програми: «1С: Бухгалтерія 7.2», 1С Бухгалтерія 8.2», системна платформа «Likis».

Облік розрахунків з кредиторської заборгованості за лікарські засоби відображається на субрахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками». Облік податку на додану вартість з товарів лікарського призначення ведеться на субрахунках: 6411 «Розрахунки за податками й платежами зі ставкою податку на додану вартість 0%», 6412 «Розрахунки за податками й платежами зі ставкою ПДВ 7%», 6413 «Розрахунки за податками й платежами зі ставкою 20%».

Щодо обліку отриманих послуг підприємство використовує субрахунок 685 «Розрахунки з іншими кредиторами», з поділом на субрахунки: 6851 «Розрахунки з іншими кредиторами не платниками ПДВ» – для неплатників податку на додану вартість та 6852 «Розрахунки з іншими кредиторами платниками ПДВ» – для платників податку на додану вартість.

Внутрішній контроль за кредиторською заборгованістю на підприємстві, в залежності від її виникнення, здійснюється в три етапи: попередній контроль, поточний контроль та наступний контроль. Окремої служби внутрішнього контролю на підприємстві не передбачено, але необхідність здійснювати контроль операцій прописано в посадових інструкціях працівників.

4. Для вдосконалення обліку кредиторської заборгованості у ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа» пропонується розширити аналітику субрахунків 631 та 6852, використовувати програму «Google Keep» для вдосконалення процесу оплати постачальникам, для вибору оптимального обсягу закупівлі лікарських засобів використовувати підрахунок за допомогою табличного редактора Microsoft Excel, використовувати Відомість переміщення товарів між внутрішніми підрозділами підприємства для забезпечення безперервного обігу товарів, для відновлення реєстраційного ліміту ДПС необхідно зв'язуватись з контрагентами з проханням зареєструвати ПН за операціями закупки/отримання а також з метою узгодження суми ПН, яка буде зареєстрована в ЄРПН та розділити суму залишеного ліміту на всі незареєстровані податкові накладні та відправити їх на реєстрацію.

Щодо вдосконалення контролю за кредиторською заборгованістю запропоновано посилити контроль за оформленням договорів, відкрити доступ до відомостей Державної лікарської служби України всім завідуючим аптек, шляхом укладання договору з представниками Державної лікарської служби України, що дозволить оперативно робити повернення товарів та

забезпечить збереження фінансових та оборотні ресурсів Товариства. Також пропонується скласти Реєстр по розрахункам з кредиторської заборгованості для забезпечення вчасної оплати постачальникам.

5. У структурі кредиторської заборгованості заборгованість за товари роботи послуги займає найбільшу питому вагу. В звітному періоді відбулося збільшення швидкості оборотності кредиторської заборгованості: коефіцієнт оборотності збільшився на 0,1 пункт і, відповідно, період обороту кредиторської заборгованості зменшився на 16 днів.

В цілому, з аналізу кредиторської заборгованості можна зробити висновок, що підприємство має задовільний стан по розрахунках зі своїми кредиторами. Прострочена кредиторська заборгованість відсутня.

Фінансове становище ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа» можна оцінювати як не стійке, тому підприємству необхідно якомога швидше покращувати ліквідність запасів, можливо залучити кредити, для того щоб покривати поточну заборгованість у разі перевищення очікуваного прибутку над ставкою відсотка по кредиту. Платоспроможність за аналізований період на підприємстві дуже низька, але позитивним моментом все ж таки можна вважати скорочення коефіцієнту кредиторської заборгованості на 0,001.

6. З використанням інструментарію кореляційно-регресійного аналізу встановлено, що на середньорічну суму кредиторської заборгованості в ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа» переважно впливають два фактори: тривалість обороту запасів та тривалість обороту дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

АНОТАЦІЯ

Антіпова В. Г., «Теоретико-методичні основи обліку та контролю кредиторської заборгованості (на прикладі ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності».- Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності, класифікації та оцінки кредиторської заборгованості, а також облік та контроль операцій з кредиторською заборгованістю.

Проаналізовано основні показники діяльності підприємства ТОВ «Аннушка, Хелс Кеа» за 2013-2018 роки, розглянуто організацію обліку та контролю операцій з кредиторською заборгованістю на підприємстві, виявлені недоліки в системі обліку та контролю.

Запропоновано рекомендації щодо удосконалення аналітичного обліку та контролю кредиторської заборгованості, рекомендовано використовувати економіко-математичні моделі трендового аналізу для прогнозування показників реалізації товарів.

Ключові слова: кредиторська заборгованість, підприємство, облік, аналіз, звітність, баланс.

ANNOTATION

Antipova V. G., «Theoretical and methodological bases of accounting and control of accounts payable (on the example of Annushka, Health Care, LTD)»

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty 071 «Accounting and taxation» for the master's program «Accounting and taxation of business activities». - Odessa National Economic University. - Odessa, 2018

The theoretical aspects of the nature, classification and assessment of accounts payable, as well as accounting and control of transactions with accounts payable are considered in qualification work.

The main indicators of the activity of the company Anushka, Hels Kea for the years 2013-2018 are analyzed, the organization of accounting and control of transactions with accounts payable at the enterprise, the shortcomings in the accounting and control system are revealed.

Recommendations on improvement of analytical accounting and control of accounts payable are offered, it is recommended to use economic and mathematical models of trend analysis for forecasting the indicators of sales of goods.

Keywords: accounts payable, enterprise, accounting, analysis, reporting, balance